

ŽIVOTOPIS

JOŽA /Josip/ SKOK (sin Tome i Kate r. Telebar) rodio se 14. veljače 1931. u Petrijancu kraj Varaždina. Potječe iz imućne petrijanečke obitelji, koja je svoj gospodarski slom doživjela nakon 1945. u vrijeme agrarne reforme i “planske” poljoprivrede. Pučku školu polazio je u rodnome mjestu. Šest razreda Nadbiskupske klasične gimnazije završio je u Dječaćkom sjemeništu na Šalati u Zagrebu. Poslije prvog polugodišta sedmog razreda prešao je na varaždinsku Gimnaziju, na kojoj je maturirao 1951.

Studij VIII. grupe (narodni jezik i književnost) završio je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na kojemu je i doktorirao obranom disertacije *Hrvatsko kajkavsko pjesništvo zavičajnih idioma*. Kao profesor hrvatskog jezika radio je u Ivancu (1955.–1957.), i to na Osnovnoj školi i Školi učenika u privredi, u Čakovcu (1957.–1961.) na Drugoj osnovnoj, Ekonomskoj i Učiteljskoj školi. Godinu dana (1960/61.) bio je direktor Gradske knjižnice i čitaonice u Čakovcu.

U oba mjesta svoga profesorskog službovanja aktivno je djelovao i u njihovom kulturno-prosvjetnom životu. Uz ostale aktivnosti bio je višegodišnji predsjednik Prosvjetnoga vijeća u Čakovcu, korektor, lektor i plodan suradnik lista “Međimurje”. Obnašao je i dužnost odgovornog tajnika pri Odboru za osnivanje čakovečke Pedagoške akademije, a bio je među inicijatorima obnove Ogranka Matice hrvatske, po čijem osnivanju 1964. postaje njegov predsjednik.

Od 1961. do 1966. radio je kao profesor više škole na Pedagoškoj akademiji u Čakovcu, a od 1966. do 1977. na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu, gdje je u dva mandata (1973.–1977.) bio i na dužnosti dekana. Vodio je, u obje akademije, kolegije hrvatske književnosti, metodike hrvatskog jezika i dječje književnosti. Od 1977. do umirovljenja 1997. radio je kao redoviti profesor na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, vodeći kolegije hrvatske i dječje književnosti te svjetske književnosti. Od 1976. do 1977. obavljao je dužnost predstojnika na Katedri za noviju hrvatsku književnost.

Za svoj rad Joža Skok je, među ostalim, dobio nagradu “Davorin Trstenjak” za životno djelo 1989. godine te Nagradu grada Zagreba za 2000. go-

dinu, i to za antologije moderne kajkavske lirike i kajkavske proze. Dobitnik je i odlikovanja Predsjednika Republike s likom Marka Marulića, 1999. godine. Potkraj 2006. dobitnik je *dviju nagrada za životno djelo*: Nagrade za životno djelo Grada Varaždina te Nagrade "Ivan Filipović" za životno djelo na području osnovnoga školstva. Za tridesetogodišnjicu obavljanja dužnosti glavnog urednika najstarijeg suvremenog, ilustriranog dječjeg književnog lista "Radost", nagrađen je od strane izdavača – "Naše djece" nagradom "Vilko Gliha Selan".

Skok je bio plodan suradnik "Školskih novina" od 1956. g. do 1973., te član njihova uredništva od 1967. do 1972. Uz ostale značajne znanstvene i stručne dužnosti, bio je i predsjednik Hrvatskoga filološkoga društva u dva mandata (1988.–1992.) kada se društvo posebice isticalo u borbi za hrvatski jezik i uporabu njegova prirodnog nacionalnog imena.

Kao ugledan i plodan znanstvenik, Skok se u širini svoga znanstvenog i pedagoškog djelovanja istaknuo kritikama, esejima, studijama i antologijama hrvatske dijalektalne, posebice kajkavske književnosti, kao i hrvatske dječje književnosti. Autor je pet jedinstvenih antologija – sinteza sveukupnoga korpusa kajkavske književnosti – usmene i pisane (poezije, proze, drame, modernoga kajkavskoga pjesništva 20. stoljeća) – kao i reprezentativnih kajkavskih ulomaka iz monumentalna Krležinog opusa. Autor je temeljnih književnopovijesnih monografija i nezaobilazne teorijske literature s područja kajkaviane – sagledavajući u njima diakronijsko i estetsko-stilsko bogatstvo kajkavske književnosti kao temelja hrvatske kulture i umjetnosti (*Kajkavski kontekst hrvatske književnosti, Suvremeno hrvatsko kajkavsko pjesništvo*). Značajna je Skokova djelatnost i kao autora brojnih udžbenika u kojima je afirmirao kajkavsku književnost za djecu i koji je u sve svoje čitanke hrvatskoga jezika u osnovnoj školi uključio i znatan broj kajkavskih književnih tekstova s primjerenim i kreativnim interpretacijama.

Svoj je poseban doprinos dao i proučavanju i afirmaciji dječjega stvaralaštva hrvatskih zavičajnih idioma, i to, prije svega, kao glavni urednik lista *Radost* u kojem se već desetljećima pojavljuju takvi radovi. Antologičarski je u devet antologija verificirao hrvatsku dječju književnost o kojoj je napisao veći broj relevantnih književnokritičkih radova – eseja, interpretacija, članaka i recenzija. Značaj je također i njegov prilog povijesti hrvatske dječje književnosti i njezinom kritičko-teorijskom objašnjenju. Bio je i među pokretačima časopisa *Umjetnost i dijete* i njegov glavni urednik (1969.—1973.); a jedan je od urednika časopisa *Kaj*, dopredsjednik Kajkavskoga spravišća i voditelj njegove ugledne Tribine. Uz to, njegovo je ime najuže je vezano uz dvije značajne manifestacije – *Zbor malih kajkavskih pjesnika* u Zlataru i *Smotru dječjega kajkavskoga pjesništva* u Sv. Ivanu Zelini. Jedan je od inicijatora navedenih manifestacija i u obje je, od njihova osnutka 1970. i 1971., sve do danas, stalni član ocjenjivačkoga suda. Bio je aktivnim sudionikom brojnih skupova o znan-

stvenom proučavanju kajkavskoga jezika i književnosti, kako sa stajališta njihova književnoznanstvenog i povijesnog identiteta, tako i sa stajališta njihove školske, metodičke eksplikacije.

Osim o kajkavskim autorima, objavio je brojne tekstove i studije i o predstavnicima novije hrvatske književnosti - A. Mihanoviću, Lj. Gaju, A. Šenoi, A. Kovačiću, S. S. Kranjčeviću, Z. Milkoviću, A.G. Matošu, G. Krklecu, M. Krleži, D. Tadijanoviću, V. Majeru i dr. U svojim pristupima tim autorima koristio se eklektičkim književnoznanstvenim metodama, od književnopovijesnog i sociološkog pozitivizma do interpretacijskih raščlambi njihova opusa, manifestirajući pri tome i osoban kritički odnos. U većini slučajeva je književnopovijesni, estetski identitet i umjetničku književnu vrijednost provjeravao i temeljio i na suvremenoj čitalačkoj recepciji.

Objavio je knjige studija, kritičkih interpretacija i eseja: *Kajkavski kontekst hrvatske književnosti XIX. i XX. stoljeća* (1985.); *Moderno hrvatsko kajkavsko pjesništvo* (1985.); *Ivana Brlić Mažuranić* u ediciji *Ključ za književno djelo* (1995.); *Ignis verbi kajkavicae* (2007.); *Književnopovijesni ogledi i pogledi* (2007.); *Garestinski panopticum* (2007.); *Književno djelo Ivane Brlić Mažuranić* (2007.); *Izvori i izbori iz hrvatske dječje književnosti* (2007.) Autor je većeg broja antologijskih izbora iz starije i novije hrvatske kajkavske književnosti: *Horvacka zemljica*, 1971.; *Ogenj reči*, 1986; *Ogerličići reči*, 1990.; *Krležina fuga kajkavica haeretica*, 1993.; *Rieči sa zviranjka*, 1999.; *Ruožnik rieči*, 1999. Sastavio je i antologije hrvatske dječje književnosti: *Sunčeva livada djetinjstva*, 1979.; *Lijet Ikara*, 1989.; *Zaćarani pijetao*, 1989.; *Harlekin i krasuljica*, 1990.; *Od riječi do igre*, 1985.; *Obasjani svjetionik*, 1990.; *Čudesan grad*, 1991.; *Prozori djetinjstva*, I-II, 1991.

Priredio je više kritičkih izdanja izabranih djela hrvatskih književnika (I. B. Mažuranić, J. Truhelke, F. Galovića, M. Krleže, G. Krkleca, V. Majera, D. Tadijanovića, S. Jakševca, N. Iveljić i dr.). Obiman bibliografski korpus potvrđuje Jožu Skoka kao zapaženog znanstvenika na svim područjima njegove djelatnosti.

Božica Pažur